

ISKOLAI

ZEMLÉ

Felölsszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN református lelkész

Megjelenik két hetenként szombaton.

Előfizetési ára: egész évre 160 Lei,
fél évre 80 Lei, egyes szám 6 Lei.

Szerkesztőség: Satu-Mare (Szatmár)
Református lelkeszi hivatal, a hová a
lap szellemi részére vonatkozó min-
den közlemény, küldendő. Kladohi-
vatal: Oradea (Nagyvárad) Strada
Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 14. szám
Előfizetési díjak, hivatalos hirdetések
díja, reklamációk Konrad Géza címe
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 14. küldendő

Közgyűlés előtt.

Csak néhány nap választ el június 23-iká-
tól, amikor Máramarostól Bánátig lakó magyar
reformátusok törvényes képviselői — rövid idő
alatt — immár másodszor ülnek össze, hogy
amit nem végeztek el április 22-én, azt meg-
cselekedjék most: letegyék az egyházkerület
vezetését az arra törvény szerint elhívtaknak:
Sulyok István püspöknek és *Domahidy Elemér*
egyházkerületi főgondnoknak kezébe.

Sulyok István püspök május 16-iki tisztí
esküje nem helyettesíti ugyan a Király Őfelsége
előtt teendő hűségesküt, amelyet akkor fog le-
tenni, mikor egyházkerületünket a törvényhozás
remélhetőleg rövid időn belül megerősíti, csu-
pán kisegítő expediens és nem precedens;
csak olyan szükségintézkedés, mely áthidalja
ezt az akadályt, amelyet a kerületnek ma még
hiányzó törvényes megerősítése és a püspök
által a Király Őfelsége előtt leteendő hűség-
eskü kivétele ez időszereint állított a kerület elé;
mégis nagy lépéssel viszi előbbre egyházi éle-
tünket, mert ennek alapján Sulyok István püs-
pök átveheti teljes püspöki jogkörének gyakor-
lását; s nem lévén többé semmi akadálya püs-
pöki működésének: vele együtt elfoglalhatja
hivatalát egyházkerületünk másik törvényes,
világi elnöke Domahidy Elemér egyházkerületi
főgondnok is, aki ha nem hivatala után, de
választás szerint tagja a senatusnak és mint a
törvényhozás egyik alkotó tagja harcolhat egy-
házunk törvényben biztosított jogaiért, s ezzel
is elősegítheti az államélet konsolidációját.

Hivatalba lépésük alkalmával leteszik mind-
ketten az Egyházi törvényekben előírt esküt.

E sors-fordulatnál mindnyájunkban él az
a szilárd meggyőződés, hogy a kormány a tör-
vényhozás működésének megkezdése után nem
fog késlekedni, hogy a kerület törvényesen elis-
mertessék és püspöküktől a hűségeskü Őfel-
sége a Király előtt vétessék ki, amelynek meg-
történte után egyházkerületünk az ősköztől örö-
költ hagyományos ünnepek keretében fogja

Püspök Urat az esperesi kar által felszen-
teltetni.

Ez alkalommal közgyűlésünk nagy jelen-
tőségét emeli még az a körülmény, hogy Püs-
pök ur 36 ifju lelkészt fog felszentelni a nagy-
várad-ujvárosi nagytemplomban.

A felszentelendő lelkészek nevei:

A *Bánati egyházmegyéből*: Várady Atilla
Szapárfalva, Wesmás Károly Karánsebes. *Bihari*
egyházmegyéből: Bagoly Bertalan Bors, Danka
József Fugyi, Fodor József Pósalaka, Kádár
Miklós Pusztajlak, Kovács Antal Hegyköz-
pályi, Paulik Béla Nyüved, Tarnóczi Lajos Bihar.
Érmelléki egyházmegyéből: Kulcsár Dezső Ma-
gyarkécs, Orosz Lajos Érkeserü, Pósta István
Kőly, Szabó Lajos Piskolt, Thamassy Géza Be-
ettyószéplak. *Nagybányai egyházmegyéből*: Bar-
kász Imre Patóháza, Csüry Miklós Sándorhomok,
Gyöngyössy Bálint Szamosdob, Gyöngyössy Gyula
Nagykolcs, Gacsályi Zsigmond Kiskolcs, Kürthy
Dezső Szamoskóród, ifj. Kürthy Károly Halmi,
Mogyorós Sándor Csengerbagos, Szabó Endre
Kakszentmárton, Szaploneczay Bertalan N. banya.
A nagykarolyi egyházmegyéből: Gargya Géza Ér-
endré, Gönczy Sándor Nagykároly, Kovács La-
jos Érkörtvélyes, Szabó István Dobra, Veres
László Krasznaszentmiklós. *A nagyszalontai egy-
házmegyéből*: Arday Aladár Gyanta, Dohi Árpád
Nagyszalonta, Juhász András Várasfenes, Kun
Zoltán Pankota, Nánágy Dániel Szentleányfalva,
Nagy Zoltán Gyorok, Szücs Antal Mezőbaj.

A kegyelem Istene tegye áldásossá a ve-
zéségre és kormányzásra elhivatott püspökünk
és az evangélium predikálására kibocsátott
ifju lelkészek apostoli munkálkodását.

Csernák Béla.

A *szatmári református főgimnázium* utóbbi
időben végzett növendékei, akik ezideig találkozóra
nem gyűlhetek össze, június 27-én öreg diákok talál-
kozájat tartanak, mely alkalommal a Lorántffy Zsu-
zsanna Egyesület nagyszabásu junialist rendez a
főgimnázium udvarán a középiskolák javára.
Az egyesület nagy jubileumi ünnepélye és a vele
kapcsolatos sorsjáték az őszfolyamára marad.

Egyházi élet.

A bányai lelkeszi kör értekezlete.

A nagybányai egyházmegye bányavidéki köre május 26-án tartotta összejövetelét Apában, melyen a tagok egy kivételével mindnyájan megjelentek. Nagy Lajos elnök megnyitójában részvétellel emlékezett meg Sátor Dávid színevárlási lelkész elhunytáról, egyszersmind egyházmegyénkből eltávozott Miszti Mihály új állomáshelyén végzendő munkájára Isten áldását kéri. A tárgyalás rendjén megbeszélésre kerültek az egyházfegyelem, konfirmáció, agrárreformmal kapcsolatos egyházi ügyek, temetési segély. A legfontosabb és leghosszabb vitát előidéző tárgy az egyházfegyelem volt, melyre nézve Kolozs Vince vámfalmi lelkeszi tartott bevezető előadást. A megbeszélés örömdetesen elmélyült és az a felfogás alakult ki, hogy az egyházfegyelem kérdése szorosán összefügg a belmissió kérdésével. Ha nem fogunk hozzá teljes erővel a belmissió gyakorlati megvalósításához, hiába az egyházfegyelem, mert nem a fegyelmi eszközök, az elrettentés, büntetés teheti jobbbá a lelket, hanem a lelki habitus tökéletesítése. Ép ezért mindenekelőtt a belmissióra kell a főszólyt fektetni.

Bár a lelkeszi értekezőlet föltétlen szükségesnek tartja az egyházfegyelmet, de csakis a törvény keretén belül valósítható meg. A fegyelmi esetekben most csakis az érvényben levő törvény rendelkezései szerint járhatunk el. Az egyházkerület vagy megye legfeljebb szabályrendeletekben fogantatosíthat rendelkezéseket, jogszabályokat, de csakis olyanokat, melyek a jelen törvény alapján állanak. Ezt megteheti addig is, míg egyházi törvényeinket olyan értelemben módosíthatjuk, amint pl. a Szemlében közölt törvénytervezet contemplantja, ami természetesen csakis a zsinat által lehetséges. Magával a törvénytervezettel részletesen csak akkor foglalkozik Körünk, ha a megvalósításra meg lesz a törvényes alap. Széll György esperes a bel-

missziói bizottság javaslataira hozott kerületi határozatokat terjesztette elő, melyek fölött ismét termékeny vita indult. A temetkezési egyház m. segélyt ezidőszereint minden esetben hiány nélkül 7500 leiben öhajtuk kiadni, még pedig a halálozás után lehető gyorsan. Aztán a 7500 leit 10 000 leire akarjuk emelni közelebb 50—50 lei utánpótlással, majd 200—200 lei befizetéssel. Amikor lelkeszi állás üresedése esetén nem gyűl be a tagoktól a teljes összeg, azt az időközti kamatok pótolják. A bekebelezési díjakat az eddigi 20-szorosára kérjük emelni, mert ma 2 leinek bezedése, kezelése többbe kerül, mint amit ér.

Általában csak azt mondhatjuk, hogy az ilyen Köri gyűlések nagyon nagy lelki haszonnal és eredménnyel járnak és a jövőben mind nagyobb szerepet kell játszani a lelkipásztorok életében az ilyen testvéri megbeszéléseknek és találkozásoknak, melyeknek meghitt és elmélyült hangulata hivatva van a közösség érzésének felébresztése mellett a lelkipásztori munkálkodási mikéntjére is elhatározó befolyást gyakorolni. A bányai lelkeszi kör tagjai egész világosan látják ezt. Kíváncsinos lenne, ha a többi lelkeszi körök is meg lennének erről győződve.

A lelkeszi kör tagjai a Papolczy Zoltán apai lelkeszi és neje magyar vendégszeretetét élvezték s a késő délutáni órákban mentek vissza állomás helyükre.

Harang és fémöntőde

3

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu—Nagyszeben

szállít templomi harangokat garantált békeöntözésben, művészi kivitelben a legmesszebbmenő jóállás mellett. Hosszu évi tapasztalatok ezen szakmában elsőrendű munkát biztosítanak.

Képviselőt:

Kérjen külön ajánlatokat. Satu-Mare—Szatmár, Arany János-utca 22. szám

A Szentföldről.

Az utnak hátralevő része vágyakozó tekintetünk elé hozza megmérhetetlen temetőjét a sziklatörmelékeknek, melyek évszázadoknak viharos esői által elpusztítva s kimosva, mint egy megbolygatott csontváz, úgy borítják az egész fenföldet el egészen Dávid városának, Jeruzsálemnek nyugati kapujáig. Fakó, homályos halotti napfény ömlik el azon borzalmas kőszivatagon, mely pihenője egyaránt a Jehova és a Kereszt szolgálatában itt elhullott számtalan harcfiaknak. Északkeleten feltűnik a Nebi Sámuel nevű hegytető, majd köszönt bennünket egy nagy kockakő alakú mecset, a régi „Mennybe-menetel temploma” a Olajfák hegyén. Azután lassan-lassan feltűnnek előt-

tünk Jeruzsálemnek 12 méter magas város falai a Sion várával és — célunknál vagyunk.

Közvetlenül előttünk a város nyugati kapuja, a Jaffa kapu. Mielőtt azonban a bennünket szinte behivogató Jaffa kapun át bemennénk a városba, letelepedünk előtte. Pihenőre van szükségünk, hosszú és fárasztó volt az út. Megkérjük kedves kalauzunkat, hogy — amíg pihenünk — mondaná el nekünk, olyan volt-e ez a város hajdanában is, mint amilyen jelenleg? Világosítana fel bennünket a városnak múltja és jelene felől. S a mi aranyos száju kalauzunk szíves készséggel elmondja nekünk a következőket:

Jeruzsálem, a nagy Királynak városa [Máté ev. 5. r. 35. v.], az igaz és hív város [Esaiás 1. r. 26. v.], igen sok tekintetben nem volt régen az,

Akiket hazahivott az Ur.

Veres Lajos a szatmári református egyház orgonistakántora életének 51-ik évében június 2-án csöndesen elhunyt. Gyomán született hol rokonának, Kálmán Farkasnak, a kiváló zenei tehetségű papnak közelében és hatása alatt nevelkedett és kezdett fejlődni korán feltűnő zenei képessége. Tanítói oklevélét a nagykorúsi képezdében szerezte, honnan egészen fiatalon 19 éves korában hívták meg a szatmári kántori állásra, melyet 32 éven át hűséggel töltött be. Csakhamar karmesterré lett a református iparos dal-egyletnek, melyet 30 évig vezetett nagy szakavatottsággal. Ezenkívül zenetanára volt a tanítónőképzőintézetnek, közben karnagya és megalakítója több énekkarnak, legutoljára a Lorántffy Zsuzsánna vegyes karnak is, melyet csak egy évvel ezelőtt szervezett és amelyet már is Szatmár egyik legkiválóbb dalárdájává fejlesztett.

Mint orgonista, határozott művészi tehetség és mint karvezető elsőrangú volt.

Egyetlen gyermekét kicsiny korában, feleségét 1918-ban a spanyol járványban elveszítette. Egyedüliséget keresztliánának családja tette könnyebbé, kiknek körében és szeretetétől övezve hunyta be szemét a halál álmára.

Temetése 4-én d. u. történt. Távol élő testvére, sógora és annak családja gyászolja.

Az Ur adjon elköltözött szeretteivel boldog találkozást.

Jókarban levő nagy körű petroleumlámpa nagyobb terem megvilágítására alkalmas 450 Leiért eladó. *Béres könyvnyomda, Oradea.*

Szolid keresztyén szaküzlet! **Horváth és Tsa** 10-7 órák és ékszerész Oradea, General Mosoiu (Kert)-utca 4. Ipartestület mellett

ami ma, még a neve sem volt mindig ugyanaz. Amint látni, a város a Kidron patak mellett, számos meszes, sziklás, köves magaslaton fekszik, melyek a tenger színe fölött 720—780 méternyire emelkednek.

A történelemből tudjuk, hogy a legrégebb telepítés a város területét képező legmagasabb ponton: a Sion hegyen történt. Dávid, a pásztorfiuból lett zsidók királya, elfoglalta e várost a jebuzeus néptől, megnagyította, fallal vette körül és székhelyévé tette. De egyuttal egy másik város is keletkezett egy szomszéd dombon, melyet Akrának neveztek. A két várost a „sajtcsinálók völgye” választotta el egymástól, holott a régi Sion, — a városnak legmagasabb, délnyugati halma, Dávidnak palotás várával, megtartotta nevét és ezen kívül felső város is volt. [Gall. Le. 9. k.]

[Folyt. köv.]

Egyházi hírek

Husz éves érettségi találkozóra gyűrtek össze Debrecenben jun. 5-én az 1906-ban érettségizettek, kiknek a háboru miatt ez volt az első találkozójuk. Az oratoriumban Nagy Sándor debreceni főgimn. vallásanár mondott társai érzéseit hiven kifejező buzgó imádságot, mely után a Hymnust énekelték el. Majd a kollegium disztermében gyűltek össze értekezletre, hol Bánóczy Béla budapesti főmérnök köszöntötte melegen az alma matert, a volt tanárokat, kik közül S. Szabó József igazgató, egykori vallásanár, Kecskeméthy Lajos és Nyáry Béla voltak jelen. A többiek azóta elköltöztek a földről. Az üdvözlésre S. Szabó József válaszolt nagy lelkesedéssel tintetve fel a Bocskay esztendejének 300-ik fordulóján érettségizett diákok előtt Bocskay eszményeit, melyeket a kollegium és minden igaz fia hiven ápol és követett. A jelen és távol levők számba vétele és fényképezés után a Kossuth-utcai temetőbe vonultak ki, hol az elhunyt tanárok emlékének adózva egykori oszt. főnököknek Sinka Sándornak az igazi atyának sirját Debreczeni István koszoruzta meg a hajdani „apányi gyermekek” nevében. Este közös vacsorára jöttek össze, melyen Nagy Sándor kedves humoru emlékeztet olvasott fel egy 20 év előtti történetóráról szeretettel emlékezve az elhalt Nagy Elek professzorról, Dr Herpay Gábor vármegyei főlevéltáros, dr Ungváry Antal budapesti törvényszéki bíró, Szűcs József tiszadadai lelkész, dr Gellért Sándor margittai ügyvéd, Debreczeni Ferenc főgimn. tanár és Debreczeni István mondtak pohárköszöntőket, melyekre S. Szabó József válaszolt többször fiatalos hévvel és nagy szeretettel. A találkozó jelentős alapítványt tettek a segítő egyesület és cserkész csapat részére és egy betegárusoknak csaknem 2 millió adományt gyűjtöttek össze.

Az amaci lelkészároáknak, néh. Szabó Lajos családjának a lugosi egyház Sz. Szabó István lelkészünk után 1000 lelt adományozott.

Szerkesztői üzenetek...

B. S. Belényes. A reklamált cikk az 5. számban megjelent. Az újabb megérkezett és egy más régebbi várja a helyett a közelebbi számban. — **H. L. Felsőbánya.** Mivel mástól is kaptam tudósítást, a kettőt egybeszerkesztettem.

Orgonahomlokzatsipok

a rekvirált sipok helyébe elsőrendű kivitelben készülnek

Wegenstein S. Fiai orgona- és harmoniumgyárában, **Timisoara.**

Kitűnő hangú harmoniumok és pedálos harmoniumok állandóan raktáron. Orgonajavítások, tisztítások és hangolások pontosan eszközöltetnek. Költségvetéssel és harmonium árjegyzékkel díjtalanul szolgálunk.

26—5

Felhívás. A szatmári református, női kereskedelmi iskola egyházkerületünk egyetlen ilyen magyar nyelvű református tanintézete, mely nyilvánossági jogát megőrizve mindezeideig akadálytalanul működött. Intézetünkben mindig a legkiválóbb képességű elsőrangú szaktudású leányok kerültek ki, akik iskoláinknak mindenütt jó hírüket és elismerést szereztek. Az első osztályba már most elfogadunk jelentkezéseket, amiért felkérem a lelkes és tanító urakat, valamint egyházaink többi vezetőit, hogy szíveskedjenek intézetünkre a tanítató szülők figyelmét felhívni és mint praktikus pályára készítő iskolát határozottan ajánlani. Az érdeklődőknek minden felvilágosítással készséggel szolgálunk. Demjén Sándorné igazgató.

Hivatalos rész.

A Királyhágómelléki Református Egyházkerulettől.

691—1926. sz.

Valamennyi kebelbeli iskolaszéki elnökség és a tanítói kar figyelmébe!

Lőrinczi Ferenc Sighisoara—segesvári igazgató-tanító elkészítette 2 nyelven az új elemi iskolai tanterv alapján az elemi iskolák tananyag-

beosztását, amelynek a tanmenetek román nyelvű összeállításánál a tanítói kar jó hasznát veheti. A mű ára 100 Lei. Szerző azonban tömeges megrendelés esetén 25% kedvezményt helyez kilátásba. Midőn ezt a praktikus és szükséges tananyagbeosztást a legmelegebben ajánljuk az iskolafenntartó egyházak figyelmébe, a megrendeléseket *szeptember 1-ig* kérjük a püspöki hivatalba. Hangsúlyozni kívánjuk, hogy a vallástannak, egyházi éneknek és a magyar nyelvnek a mi kerületünk iskolái számára vonatkozó és kötelező kétnyelvű tanmenetét tantervünk miniszteri jóváhagyása után közölni fogjuk.

Az iskoláink tanszerbeli felszerelésének megkönnyítésére jelezzük, hogy Románia nagy fali térképét darabonként 15 Leiért (tizenöt) korlátozott mennyiségben még megrendelhetnénk a revizorátusnál, hasonlóképp beszerezhetjük a szükséges megyei és egyéb (világrészek) térképeket is jutányosan, ha tömeges megrendelést kapunk legkésőbb f. évi *szeptember 1-ig*.

Atyafiságos szeretettel

Oradea—Nagyvárad, 1926 június 14.

Csernák Béla s. k.,
egyházkerületi főjegyző.

Nagy Vilmos s. k.,
tanügyi előadó.

Megjelent a nagybetűs Királyhágómelléki Ref. Énekeskönyv

A legkényesebb igényt is kielégítő vászon kötésben

90 Lei

A m. t. Lelkész és Tanító uraknak **10 darabon felül**

83 Lei

A Énekeskönyv kapható nagyon szép kivitelű bőrkötésben, valódi arany metszéssel is, ára: **300** Lei

Legszebb ajándék!

A szállítás csakis utánvétellel, vagy a rendelési összeg előzetes beküldése mellett történik, mivel az Énekeskönyv olcsó ára a legkisebb kamatvesztést sem bírja el.

Csomagolásért a Bizottságilag megállapított 2% költség jön a számla összegéhez.

Nagybecsű megrendeléseit tisztelettel kéri

Béres Károly,

az Énekeskönyvek kiadója és bizományosa

A Kírályhágómelléki Református Egyházkerületől.

790—1926. szám.

Valamennyi kebelbeli egyház iskolaszékének és a katonaköteles tanítói karnak figyelmébe.

A tavaszi fegyvergyakorlatra behívott tanítók bevonulási kötelezettségének elhalasztása ügyében tett 631—1926. számú sürgős előterjesztésünkre vettük és közöljük a Hadügyminiszter ur 1638. sz. leiratát a következőkben: Tisztelettel kérem sziveskedjék rendeletet adni a főhatóság alatt álló iskoláknak, hogy a „*Marele Stat Major Secția III-a*”-hoz egyénenkénti külön kérvénnyel forduljanak azon tanítók, akik [fegyvergyakorlatra] katonai behívót fognak kapni. A tavaszi fegyvergyakorlatok őszre halasztattak. București 1926. június 2. Aláírások. Midőn fenti rendeletet szövegrinti szövegében közöljük, felhívjuk az érdekelteket, hogy a jövőben ehhez alkalmazkodjanak.

Atyafiságos szeretettel

Oradea—Nagyvárad, 1926. június 9.

Csernák Béla s. k.,
egyházkerületi főjegyző.

Nagy Vilmos s. k.,
tanügyi előadó.

798—1926. szám.

Körrendelet az elemi isk. tanulók osztályozására.

Az elemi iskolai tanulók osztályozására vonatkozó állami regulamentul főbb pontjait a következőkben közöljük:

74. §. A tanulók évközi [évharadi] érdemjegyeit az egyes tantárgyakból és ügyességekből törtszám nélküli egész számokban fejezzük ki 1—10 számig. [Legjobb a 10 legrosszabb az 1].

75. §. A magaviselet [purtarea] is 1—10 számmal jelöljük. Minden tanulónak minden évharadban [trimester] külön jegy adatik a magaviseletből.

76. §. Ezen kívül minden tanulónak az egész évre szólólag egy külön jegye lesz az iskolalátogatásból, [frequentare] amelynek megállapítása a következő adatok alapján történik:

10-t kap az a tanuló, akinek az egész iskolai év folyama alatt *nem volt egyetlen egy igazolatlan* mulasztása sem. [A mulasztások az elemi isk. törvény 23. §-a értelmében *egész napokban számíttatnak* tekintet nélkül arra, hogy azon a napon hány tanítási óra volt.]

9-t kap, akinek legfeljebb 10 *igazolatlan* mulasztási esete volt egész éven át tekintet nélkül arra, hogy e miatt volt-e büntetve vagy nem:

8-t kap, akinek legfeljebb 20
7-t " " " 30
6-t " " " 40
5-t " " " 55
4-t " " " 80
3-t " " " 80-nál is több <i>igazolatlan</i>

mulasztási esete volt egész éven.

77. §. Minden évharad végén beírják a tanítók a katalógusokba a tanulók évharadi [törtszámnélküli] érdemjegyeit az egyes tantárgyakból, ügyességekből és magaviseletből.

81. §. A középosztályzatok [mediák] számítása a következő szabályok szerint történik:

a) Az egyes *tantárgyak évi általános* jegye [media anuală pe obiecte] az illető tantárgy I. II. és III. trimeszteri jegyeinek összegéből számítandó ki, 3-al való elosztás által. Ha valamely tanuló *indokoltan* egy egész évharadot elmulasztott és emiatt valamelyik évharadban jegyet nem kapott, úgy az osztószám 2.

Ugyanigy hapjuk meg a magaviselet évi középosztályzatát [media anuală], csak az iskolalátogatást osztályozzuk egy jeggyel a tanítás befejezése, illetőleg az utolsó osztálybeliekre nézve az abszoláló vizsgálat után a fenti 76. §-ban elmondottak alapján.

A magaviselet [purtarea] és az iskolalátogatás [frequentare], mint az u. n. disciplina - fegyelemzettség csoport évi középosztályzata [media anuală] ez évi általános középosztályzat [media generală] számításánál szintén figyelembeveendő.

Midőn erre felhívjuk a tanítók figyelmét, egyuttal megjegyezzük, hogy ezen törvényes rendelkezés szerint a mi iskoláink évi általános középosztályzatainak [media generală] kiszámításánál az osztószám a 767—1926. sz. körrendeletből e részben eltérőleg az I—IV. oszt. fiuknál 7, az I—VII. oszt. leányoknál és V—VII. oszt. fiuknál 8. A csoport középszámoknak [media anuală pe grupe] és ezekből az évi általános középszámnak [media generală-nak] kiszámítási módját vár a 767—1926. sz. körrendeletben jeleztük.

A tantárgyak középosztályzatai [media anuală pe obiecte], a csoportok évi közép osztályzatai [media anuală pe grupe] és az évi általános középosztályzat [media generală] két tizedesig számítható. Közlünk három különböző osztályozási mintát. Az I. minta *sikeresen* végzett, a II. minta 5-nél alacsonyabb (*elégtelen*) csoport osztályzat miatt, a III. minta 4-nél alacsonyabb *tantárgy középosztályzat* miatt ismétlésre utasított tanuló osztályozását tünteti fel

I. minta [ideiglenes az 1925/26. év végére]
sikerrel végzett IV. oszt. fiu tanuló osztályozására [az évi ált. középosztályzat
osztószáma 7].

Obiectele de studiu — Tantárgyak		Trimestrul Évharmad			Media anuală pe obiecte Tantárgyak évi közép- jegye	Media anuală pe grupe A csoport évi közép- jegye	MEDIA GENERALĂ cu cifre și litere Évi Általános Középoszt. számmal és betűvel	Observațiuni Megjegyzés
		I.	II.	III.				
Discip. Fegyelem	Purtarea — Magaviselet	10	10	10	10	9		
	Frecventarea — Isk. látogatás	—	—	8	8			
Religie Vallás	Religie — Vallás (hit- és erkölcsstan)	9	9	9	9	8·50		
	Cânt. biseric. — Egyházi ének	8	8	8	8			
Limba română Román nyelv	Exerciții de memorie și intuitive — Beszéd ér- telem és emlékeztető gyakorlat	5	5	6	5·33			
	Citirea — Olvasás	6	6	6	6			
	Scriere — Írás	—	—	—	—	5·61		
	Gramatica — Nyelvtan	6	7	8	7			
	Exerciții stilistice — Fogalmazás	5	6	5	5·33			
Limba maghiară Magyar nyelv	Exerciții de memorie și intuitive — Beszéd ér- telem és emlékeztető gyakorlat	7	6	5	6			
	Citirea — Olvasás	8	8	8	8	6·16		
	Scriere — Írás	—	—	—	—			
	Gramatica — Nyelvtan	5	6	5	5·33			
	Exerciții stilistice — Fogalmazás	5	5	6	5·33			
Aritmet. Számítás	Aritmetica — Számítás	5	6	7	6	6·50		
	Geometria — Mértan	6	7	8	7			
Celaltá stiințe, Más tárgyak	Geografia — Földrajz	5	7	9	7			
	Istoria — Történelem	8	7	5	6·66			
	Drepturile — Alkotmánytan	—	—	—	—	6·66		
	Comerț — Keresk. ismeretek	—	—	—	—			
	Fizică și chimie — Fizika vegytan	7	7	5	6·33			
	Științe nat. și igienă — Term. egészségt.	—	—	—	—			
Dexterități Ügyességek	Caligrafia — Szépirás	8	6	5	6·33			
	Cânt. — Ének	6	7	8	7			
	Desemn — Rajz	5	5	5	5	6·53		
	Lucru de mână — Kézügyesség bájei—fiu I—IV.	6	6	7	6·33			
	Gimnastică — Torna	8	8	8	8			
Lucru de mână Kézimunka	Gospodărie — Háztartás	—	—	—	—			
	Lucru de mână Kézimunka fete—leányok I—IV.	—	—	—	—			
Prac. Gyak.	Ind. cirile — Gazd. stb. gyak. bájei—fiuk V—VII.	—	—	—	—			

Sapte și trei la sută
Hét egész három század
7·03

Situațiunea la finea anului școlar : promovat. — Évvégi eredmény : a következő osztályba jelölél.
 Clasificat XII între 28 elevi promovați. — Sorozva XII-nek 28 előléptetett tanuló közt.

director—igazgató.

Invățător—tanító.

II*. minta [ideiglenes az 1925/26. év végére]
a csoport középjegye miatt ismétlésre utasított V. osztályu [fiu] tanulóról. Az évi
ált. középosztályzat osztószáma 8.

Obiectele de studiu — Tantárgyak		Trimestrul Évharmad			Media anuală pe obiecte Tantárgyak évi közép- jegye	Media anuală pe grupe A csoport évi közép- jegye	MEDIA GENERALĂ cu cifre și litere Évi átlagos közép- számmal, és betűvel	Observațiuni Megjegyzés
		I.	II.	III.				
Discip. Fegyelem	Purtarea — Magaviselet	10	10	10	10	8.5		
	Frecventarea — Isk. látogatás	—	—	7	7			
Religie Vallás	Religie — Vallás [hit- és erkölcsstan]	6	5	4	5	5		
	Cânt. biseric. — Egyházi ének	4	5	6	5			
Limba română Román nyelv	Exerciții de memorie și intuitive — Beszéd ér- telem és emlékeztető gyakorlat	4	4	5	4.33	4.58		
	Citirea — Olvasás	4	5	5	4.66			
	Scriere — Írás	—	—	—	—			
	Gramatica — Nyelvtan	5	5	5	5			
	Exerciții stilistice — Fogalmazás	4	5	4	4.33			
Limba maghiară Magyar nyelv	Exerciții de memorie și intuitive — Beszéd ér- telem és emlékeztető gyakorlat	4	5	6	5	5.16		
	Citirea — Olvasás	4	5	6	5			
	Scriere — Írás	—	—	—	—			
	Gramatica — Nyelvtan	4	6	5	5			
	Exerciții stilistice — Fogalmazás	5	7	5	5.66			
Aritmet. Számítás	Aritmetica — Számítás	5	6	7	6	5.66		
	Geometria — Mértan	5	5	6	5.33			
Celelalte științe Más tárgyak	Geografia — Földrajz	3	4	7	4.66	5.49		
	Istoria — Történelem	4	3	7	4.66			
	Drepturile — Alkotmánytan	7	4	3	4.66			
	Comerț — Keresked. ismeretek	—	—	—	—			
	Fizică și chimie — Fizika vegytan	8	8	8	8			
Dexterități Ügyességek	Stiințe nat. și igienă — Term. egészségt.	—	—	—	—	5.53		
	Caligrafia — Szépirás	—	—	—	—			
	Cânt. — Ének	5	4	4	4.33			
	Desemn — Rajz	5	5	4	4.66			
	Lucru de mână — Kézügyesség bűtői—fiu I—IV.	—	—	—	—			
Lucru de mână Kézimunka	Gimnastică — Torna	7	7	7	7			
	Gospodărie — Háztartástan	—	—	—	—			
Prac. Gyak.	Iucru de mână Kézimunka fete—leányok I—IV.	—	—	—	—			
	Ind. cirile — Gard. stb. gyak. bűtői—fiuk V—VII.	6	5	4	5			

Situațiunea la finea anului școlar: repetent. — Évvégi eredmény: az osztályt megismétli

director — igazgató.

Invățător — tanító.

* Jegyzet. Ez esetben a media generală nem számítható ki.

III*. minta (ideiglenes az 1925/26. év végére)
a tantárgy évi középjegye miatt ismétlésre utasított III. o. [leány] tanulóról. Az évi
ált. középszálya osztószáma 8.

Obiectele de studiu — Tantárgyak		Trimestrul Évharmad			Media anuală pe obiecte Tantárgyak évi közép- jegye	Media anuală pe grupe A csoport évi közép- jegye	MEDIA GENERALĂ cu cifre și litere Évi általános közép- száma és betűvel	Observațiuni Megjegyzés
		I.	II.	III.				
Discip. Fegyelem	Purtarea — Magaviselet	10	10	10	10			
	Frecventarea — Isk. látogatás	—	—	5	5			
Religie Vallás	Religie — Vallás (hit- és erkölcsstan)	7	5	4	5.33			
	Cânt. biseric. — Egyházi ének	5	6	4	5			
Limba română Román nyelv	Exerciții de memorie și intuitive — Beszéd ér- telem és emlékeztető gyakorlat	8	7	6	7			
	Citirea — Olvasás	6	8	7	7			
	Scriere — Írás	—	—	—	—			
	Gramatica — Nyelvtan	6	7	5	6			
	Exerciții stilistice — Fogalmazás	5	5	6	5.33			
Limba maghiară Magyar nyelv	Exerciții de memorie și intuitive — Beszéd ér- telem és emlékeztető gyakorlat	7	5	4	5.33			
	Citirea — Olvasás	8	7	6	7			
	Scriere — Írás	—	—	—	—			
	Gramatica — Nyelvtan	4	5	6	5			
	Exerciții stilistice — Fogalmazás	5	4	6	5			
Aritmet. Számít.	Aritmetica — Számít.	6	6	5	5.66			
	Geometria — Mértan	5	6	5	5.33			
Celelalte științe Más tárgyak	Geografia — Földrajz	3	4	4	3.66			
	Istoria — Történelem	5	4	4	4.33			
	Drepturile — Alkotmánytan	—	—	—	—			
	Comerț — Keresk. ismeretek	—	—	—	—			
	Fizică și chimie — Fizika vegytan	5	5	5	5			
Dexterități Ügyességek	Stiințe nat. și igienă — Term. egészségt.	6	6	6	6			
	Caligrafia — Szépirás	8	8	5	7			
	Cânt. — Ének	6	5	4	5			
	Desemn — Rajz	4	6	5	5			
	Lucru de mână — Kézügyesség bájeiti—fiu I—IV.	—	—	—	—			
Lucru de mână Kézimunka	Gimnastică — Torna	5	5	5	5			
	Gospodărie — Háztartástan	—	—	—	—			
Prac. Gyak.	Lucru de mână Kézimunka fete—leányok I—IV.	5	6	7	6			
	Ind. cirile — Gard. stb. gyak. bájeiti—fiuk V—VII.	—	—	—	—			

Situațiunea la finea anului școlar: repetent. — Évvégi eredmény: az osztályt megismétli

director—igazgató.

invățător—tanító.

* Jegyzet. Ilyen esetben sem a csoport-mediák, sem a media generală nem számíttatik ki.

Az itt jelzett osztályozási eljárás kötelező, mert az anyakönyveink másodpéldányát az illetékes revizorátusokhoz az osztályozás lezárása után 15 nap alatt fel kell terjeszteni [L. Magánoktatásról szóló törv. 67. §. és a Végrehajtási utasítás 95. §-át] Az anyakönyvek pontos vezetése a Magánoktatási törv. 69. §-a alapján a legszigorubb elbírálás tárgyát képezi.

A fenti csoportonkénti osztályozás a nagyváradi Bérés Károly nyomdában készült régi mintájú anyakönyvi lapokon nagyobb nehézség nélkül eszközölhető a 767—1916. sz. körrendeletben jelzett módon. [Anyakönyvi lapok ivenkint 4 tanulóra 5 lei és portóért kaphatók Bérés Károlynál, Oradea Strada Iosif Vulcan No. 14.] Ahol akár az anyakönyvi lapok tantárgysorrendje, akár az I. és II. év harmad régi 1—5 jegyes rendszerrel történt osztályozása miatt fenti rendelet teljesen végrehajtható nem lenne még ez évben, ott az átmenet miatt I. és az II. időszak 1—5. tanjegyei átszámítandók az anyakönyvön kívül, úgy, hogy a régi 1 = az új rendszerben 10, a 2 = 9.8., a 3 = 7.6. a 4 = 5 és az 5 = 4. 3. 2. és 1.

A magaviselethől az, 1. 2. 3 = rossz, a 4 és 5 = közepes, a 6 és 7 = jó, a 8 és 9 = nagyon jó, a 10 = példás. Az anyakönyvön kívüli átszámítás és osztályozás végeredménye tantárgyankint, csoportonkénti és évi általános középosztályzatra azonban pontosan végrehajtható és az anyakönyvbe csak a tantárgyak középosztályzata (két tizedesig) és az évi általános középosztályzat (két tizedesig) vezetendő be.

Atyafiságos szeretettel

Oradea—Nagyvárad, 1926. június 12.

Csernák Béla s. k.,
egyházkerületi főjegyző.

Nagy Vilmos s. k.,
tanügyi előadó.

751—1926. szám.

Az egyházkerület valamennyi kebelbeli elemi iskolát, középfoku fiu- vagy leányiskolát, tanítónőképző-intézetet fenntartó egyházközségeinek, fenntartó-testületeinek, igazgatótanácsainak; igazgatóságainak és esperesi hivatalainak.

Minthogy a magánoktatási törvény végrehajtási utasításának kapcsán hozott és minden érdekeltnek külön is 550—1926. sz. a. április 30-án megküldött 22—1926. sz. egyházkerületi határozattal minden iskolafenntartó egyháztól és igazgatóságtól május 8-ra bekívánt, s a 182—1926. sz. körlevélben jelzett c) d) és e) mellékleteket a mai napig is a kerület főnhatósága alá tartozó iskoláknak csak $\frac{1}{10}$ részétől sikerült az esperesi

hivataloknak is megküldött és az „Egyházi és Iskolai Szemle” folyó évi 9—10. számában is közölt 621—1926 és 624—1926. sz. felhívás és sürgetés dacára megkapnunk, akként kellett az így előállott kényszerű helyzetben intézkedni, hogy az igazoló iratoknak a főjegyzői hivatal részére beküldött nyilvántartási *tartalékpéldányból* vettük ki a román nyelvű c) d) e) mellékleteket és terjesztettük fel az illetékes inspectorátusokhoz.

Az igazoló iratok azonban még így sem felelnek meg azoknak a követelményeknek, amelyeket az okmányok felülbírlására rendelt felelősségi iskolai hatóságok a magánoktatásról szóló törvény végrehajtási utasítása alapján, illetőleg annak egyes követelményekre vonatkozó vitatható értelmű kitételeinek konkrét megszabásával állítottak.

A legsúlyosabb követelménynél — a tanítói oklevél és a netán magyar nyelven kiadott román nostrifikációs vizsgálati értesítő közjegyzői hitelesítésénél — sajnos, semmi eredményt nem sikerült elérnünk, pedig a főt. Püspök Ur a legilletékesebb helyeken személyesen is közbenjárt és kérelmezett. A tanszemélyzet javadalmának kimutatásánál azonban a sokfajta díjlevél lefordítása és hitelesítése helyett sikerült egy [alább közlendő] formulát találnunk, amely a törvény 30. §-ának az adott súlyos viszonyok közt megfelel, de amelyet csakis az itt közölt formula szó szerinti alakjában fogadnak el. E formulától való eltérés az összes igazoló iratok teljes visszautasítását vonja maga után. Minthogy a „Minerva” könyvkereskedés vett értesítése szerint a Végrehajtási Utasítás magyar fordítását Cluj—Kolozsvárott f. hó 10-én postára tették, valószínű, hogy minden érdekelt egyház meg is kapja e körrendelettel egyidejűleg s így utasításaink megadásában csak a legszükségesebbekre szorítkozunk.

Kiindulási pontunk a főjegyzői hivatal 182—1926. számú körlevele, s az ott felsorolt okmányok duplumos kiegészítését és az alább megjelölt újabbak elkészítését és beterjesztését a Magánoktatásról szóló törvény 2, 18. 30. 35. §§-ai, továbbá a Végrehajtási Utasítás 2., 11., 13., 23., 26., 35., 39. és 41. §§-ai és az egyházkerületi közgyűlés 21. sz. határozata (lásd. „Egyházi és Iskolai Szemle” május 15-iki száma 8. lapján) alapján, a következő módon tessék eszközölni.

A 182—1926. sz. körlevélben jelzett a) és b) mellékleteknél nincs változás. [Kettő példány kell.]

A c) melléklet pontos méreteket feltüntető vázrajz legyen a Végrehajtási Utasítás 13. §. b) és a 26. §. b) pontjaira támaszkodó 21—1926. sz. egyházkerületi határozat követelményeinek megfelelően. A vázrajzon ne csak a pontos mé-

reték, hanem a helyiségek rendeltetése is legyen románul [clasa - tanterem, locuința învățătorului - tanítói lakás, muzeu - szertár, cancelaria - iroda (biro), camera inv. - tanítói szoba, grădina inv. - tanító kertje, grădina școalei - iskolai kert, coridor - folyosó, bibliotecă - könyvtár stb.] feltüntetve.

Mindazok a vázrajzok, amelyek nem felelnek meg fenti előírásnak, újakkal pótlandók, mert szabadkézzel készített rajzokat nem fogadják el a revizorátusok. Ez is kettő példányban melléklendő.

A d) mellékletből [l. 13. §. c) a revizorátusok teljes leltárszerű kimutatást kívánnak, ennél fogva az elemi iskoláknál ez kettő példányban így melléklendő a sorszám, a tárgy megnevezése és a darabszám feltüntetésével.

Az e) melléklet [l. 13. §. e) és 23. §.] a következő darabokból áll: a tantesület táblázatából [tabloul învățătorilor]. Ezen legyen feltüntetve sorszámozva a tanár v. tanító vezeték- és keresztnéve [numele și prenumele], az iskolánál viselt állása, képesítése és hatásköre így pl. [elemi isk. tanítónál] Ștefan Kovács István [director] inv. tábor de clasa. A táblázat kettő példányban állítandó ki. A középiskoláink ezen táblázata kifogástalan, tehát új nem kell. E táblázathoz csatolni kell egy példányban közjegyzőileg hitelesített román nyelvű fordításban:

1. A tanítói, vagy tanári oklevelet.

2. A nostrifikáló vizsgálati bizonyítványt. Akik nem vizsgáztak, azok nyilatkozatot adnak ezzel a szöveggel:

Subsemnatul declar, că examenul de nostrificare n-am făcut de limba română.

Dátum.

Aláírás.

3. Állampolgársági bizonyítványt [Certificat de naționalitate]. Ezt a primaria állítja ki. Közjegyzőileg hitelesített másolat kell, mert az eredetit többször nem adják ki.

4. Erkölcsei bizonyítványt [Certificat de moralitate]. Ezt a primaria állítja ki. Ez eredetiben csatolandó.

5. Az igazgatóknál a szolgálati tartam igazolása és az összes szolgálati bizonyítványok rövid összefoglalása az ig. tanácsi elnök, vagy iskolaszéki elnök által. Elemi isk. igazgatónál így pl.

Subsemnatul președinte comitetului școlar adevăresc oficios, că Dl. X. Y. director al școalei primare ref. din

funcționează în învățământul primar particular de la [a választás ideje] și că nu au suferit pedeapsa suspendării din învățământ în ultimii 5 ani.

Középiskolai igazgatóknál a szöveg így változik: Subsemnatul președinte comitetului dirigent al liceului de băieți (de fete) reformat din

adeveresc oficios, că Dl. X. Y.

director [directoare] funcționează în inv. secundar particular de etc. etc. A többi változatlan.

Tanítók és tanárok működési bizonyítványát nem kell mellékelni.

6. Nyilatkozat a tanító, vagy tanár részéről arra nézve, hogy nem záratott ki az állami iskolákban való tanításból. Így p. o.:

Subsemnatul adevăresc pe onoare mea, că n'am fost pedepsit cu excluderea de la școalele Statului

Datum.

Inv. tábor [profesor].

Ha a magyar szövegű tanítói oklevél, vagy esetleg [ha lenne ilyen] a magyar szövegű nostrifikáló bizonyítvány lefordítása és közjegyzői hitelesítése és az állampolgársági bizonyítvány [certificat de naționalitate] másodpéldányának közjegyzői hitelesítése nehézségekbe ütközik, vagy sok idővesztéssel jár, ez eseiben úgy a fordítást, mint a hitelesítést elvégezteti a püspöki hivatal, ha ezen eredeti okmányokat külön ajánlott levélben e körlevél vétele után azonnal, de legkésőbb június 24-ig megkapjuk. A pontos beküldést azért hangsúlyozzuk, mert a fordító csak azzal a feltétellel vállalta a munkát olcsóbban, ha az okmányokat egy tömegben kaphatja meg. Hitelesítés után az eredeti okmányokat visszaküldjük. Bár a végrehajtási utasítás eredeti okmányok mellékelhetőségét említi, [13. §. e.) ezen három eredeti okmány-nak az igazoló iratokhoz való csatolását nem ajánljuk. Az okmányok hitelesítési költségei az iskola-fenntartókat terhelik s amennyiben be nem küldetnének a congruából jönnek levonásba s a nt. lelkész urak maguk fogják elszámolni az egyházak terhére a tanítói oklevél fordításáért és leírásáért 60 Leit, az esetleges magyar szövegű nostrifikáló bizonyítványért 30 Leit és a közjegyzői hitelesítésért okmányonként 40 Leit. Ha eredeti tanítói oklevél nincs a tanító birtokában csakis közjegyzőileg hitelesített másolatról lehet hiteles fordítást készíttetni. Az e) ponthoz tartozó okmányok csak 1—1 példányban csatolandók, de maga az e) táblázat kettő példányban terjesztendő fel.

Az f) és g) melléklet változatlan.

Új mellékletek:

h) alatt az összes használt tankönyvek 2 drb. jegyzéke az aprobálási számmal. [Végrehajt. utas. 39. §.] Tabloul manualelor. Megnevezendő: a szerző, a könyv címe és az engedélyezési szám.

i) alatt. A törvény 2. és 18. §§-aira hivatkozva, 2 drb. igazolvány a beírt tanuló osztályonkénti számáról, így p. o.:

Subsemnații din partea comitetului școlar adevăresc oficios, că în școala primară ref. din _____ în anul școlar 1925—26. 50 [cincizeci] elevi elevi au urmat pe clasa I. și 30 [treizeci] pe cl. II. etc.

Data _____

[Pecset.]

președinte com. școlar.

notar comit. școlar.

g) alatt az iskola bélyegzőjének lenyomatát [Végr. hajt. ut. 35. §.] félv papíron (*kettő példányban*) iskolaszéki elnök és jegyző aláírásával.

A félv papir felirata ez: Stampila officioasă al școalei primare reformată din _____

A szöveg román és magyar [a Végreh. ut. 35. §.] a helységnév csak román lehet, amint ezt a 751—1926. sz. körlevélben is jeleztük.

Egyetlen okmányon sem szabad más bélyegzőt használni, mint csak az iskoláét. Magyar bélyegző használata szigorúan tilos. Amely iskolák már eddig elkészítették a csak román nyelvű bélyegzőket és a szöveg azonos a 751—1926. sz. körrendeletben is jelzett szöveggel [p. o. Școala primară reformată vagy esetleg Școala primară reformată confesională, vagy Școala reform. primară particulară] ezt a bélyegzőt használhatják. Amely egyházak iskoláinak még nincs ilyen bélyegzőjük, ha a püspöki hivatalba legkésőbb június 24-ig beküldenek 50 Leit a helység korrekt és világosan olvasható nevével, úgy a pecsétet is elkészítettjük és az okmányokat itt vele lebélyegezvé, elküldjük.

Június 25. után a pecsétek elkészítését sem vállaljuk, mert itt is a tömeg megrendelésben kapunk csak kedvezményes árat.

l) alatt a *Magánoktatási törvény 30. §., a Végrehajtási utasítás 41. §., az elemi oktatásról szóló törvény 13. § és a középiskolai Regulament 36., 37. és 38. §-ai* alapján csatolni kell a tanszemélyzet alkalmaztatásáról, kötelezettségeiről és fizetéséről szóló kimutatást *három-három darab eredeti példányban* a következő szöveggel:

Actul de angajament.

X. Y. ^{invățător} ^{profesor} a fost angajat prin alegere că de susținător școalei primare reformată din _____ sub condițiile prevăzute în Art. 136-al legii pentru învățământulului primar al Statului [középiskoláknál în Art. 36., 37. și 38. Regulamentului al școalelor secund]

Ani de serviciu: _____

Leafă anuală asigurată de biserica reformată din _____ în valoare _____ de Lei cu _____ de Lei asigurați din partea eparchiei, total _____ de Lei de un an este corespunșatoare Art. 30. al legii asupra învățământului particular.

Data _____

Representantul al susținătorului școalei.

invățător.
profesor.

Ezen a szövegen változtatni nem szabad. Az egyház által biztosított összeg helyére az az összeg irandó, ami a tanítói díjlevél évi pénzbeli értéke, vagy a tanári évi készpénz fizetés 1925. évi szept. 1-én volt.

Az egyházkerület által biztosított összeg helyére azon összeg irandó, amennyi az 59—1926. számú [az állami fizetésekről tájékoztató] körlevél adatai alapján a díjlevél szerinti fizetésekből, vagy a tanári 1925. évi szept. 1-én érvényben volt fizetésből az állami fizetéshez hiányzik. Az 59—1926. sz. körlevél adataiban a tanítóknál és tanároknál annyi változás állott elő, hogy f. évi július 1-vel az összes állami javadalom [kivéve a lakbért és családi pótlékot] újabb 25%-os emelése már most el van rendelve és hogy azon középiskolai és polg. isk. tanárok és tanárnőknél, akiknek az 5. korpótlékhoz való jogosultságát a fenntartó testület az alkalmaztatáskor, akár a pályázati szövegben, akár az alkalmazást megerősítő igazg. tanácsi határozatban az imperium változást megelőzőleg biztosította — azoknak 5 graditia itt beszámítható [a havi 400 lei]. Az együttes összegnek tehát ezt az így számított összeget kell tartalmaznia. Az új rendszerű 5. gradatia kérdésében végérvényesen azonban csak az egyh. ker.-i közgyűlés fog annak idején dönteni. Órarendet nem kell mellékelni.

Amely egyházak az így kiállított újabb igazoló iratokat az illetékes revizoratusok közvetlen megkeresése folytán már oda beterjesztették, azok nyilatkozatot küldjenek arról, hogy irataikat mindenben e körrendeletnek megfelelő módon már _____ szám alatt 1926. _____ hó _____-án beterjesztették az X. _____ i revizoratusnak és az előterjesztés helyességeért a revizoratusnak hozzájuk küldött _____ sz. felhívása alapján a teljes felelősséget vállalják.

A többi egyházak a 182—1926. sz. körlevélben közölt román szövegű felterjesztő iratot is újra írva és megtoldva a h) Tabloul manualelor, i) Dovadă despre numărul elevilor [csak leányiskolákban eleve] pe clasa, j) Stampila officioasă és l) Actele de angajament — mellékletek megnevezésével, az összes a.—l. alatti igazoló iratok mellékelésével szabályszerűen az iskola pecsétjével ellátott és kettősen aláírt [csak az e, alatti 6.-ra és a le nem tett román vizsgálatra vonatkozó egyéni nyilatkozat alá kell egy aláírás] okmányokkal feleszerelt és a miniszter urhoz intézett előterjesztéseket ajánlott levélben sürgetés bevétele nélkül legkésőbb [folyó június] hó 26-ig a püspöki hivatalba küldjék be.

Középiskoláink a d. mellékletet (eltár) ne terjesszék ujonnan fel. Az összes mellékletekből 1—1. drb. az előbbiektől elkülönítve „a

püspöki hivatal részére" jelzéssel szintén csatolandó — minden iskolánk részéről. [Közjegyzői hitelesítés nélkül.]

A váltástan és magyar nyelv külön tantervét összes iskoláinkra vonatkozólag innen a püspöki hivatal fogja elüterjeszteni.

A h) melléklet tankönyvjegyzéke részére itt közöljük, hogy vallástani kézikönyveink miniszteri engedélyezési száma 623—[835]—1926.

A június 26-án tul ideérkező iratok késelmének következményeiért, a revizorátusok által megszabott rövid határidő miatt felelősséget nem vállalunk.

Közjegyzői hitelesítés tehát csupán a tanítói oklevél és esetleg az állampolgársági bizonyítvány másodpéldányára szükséges. Az összes kéznél levő okmányokat visszacsatoltuk — kivéve a satu-mare-i, zălau-i, maramuresi, aradi, timișoare-i revizorátusoknál levőket.

Jelen körlevélnek, a magánoktatási törvény végrehajtási utasításának és a nyomtatott jegyzőkönyvi kivonatok árának fejében 80 Leit a nt. lelkész urak július havi állam segélyének keretében számol a püspöki hivatal.

Atyafiságos szeretettel

Oradea—Nagyvárad, 1926. június 12.

Csernák Béla s. k.
egyházkerületi főjegyző.

Nagy Vilmos s. k.
tanügyi előadó.

812—1926. sz.

Valamennyi kebelbeli iskolaszéki elnökségnek.

Mihez tartás végett közöljük, hogy az oradea-i inspector șef ur az elemi iskoláink tanévvégi vizsgálatihoz kiküldött miniszteri biztosok megbízására vonatkozó 4912. sz. rendeletét kérelmünkre, — a revizorátusokhoz a mai napon elküldött körtávirati 4912. sz. intézkedésével visszavonta.

Ennélfogva a vizsgálataink az egyház képviselőinek elnöklete alatt a 767—1926. sz. körrendeletünkben megjelölt módon folytandók le.

Atyafiságos szeretettel

Oradea—Nagyvárad, 1926 június 14.

Csernák Béla s. k.,
egyházkerületi főjegyző.

Nagy Vilmos s. k.,
tanügyi előadó.

825—1926. sz.

A kebelbeli iskolaszéki elnökségek és tanítói kar figyelmébe.

Tájékoztató és mihez tartás végett közöljük a közoktatásügyi miniszter ur 59,528—1926. sz. rendeletéből a következőket:

„Hozzájárulok, hogy ebben az évben a tanítóképzők tanárai Câmpolung, Cluj, Târgo-

viște, R.-Sărat, R.-Vâlcea, Fălticeni, Timișoara és Sibiu-ban tanfolyamokat tartsanak azon tanítók számára, akik az állami iskolák más nyelvű tagozataiban működnek. *Ezek a tanfolyamokon résztvehetnek a kisebbségi és felekezeti iskolák tanítói is, ha akarnak.*

A résztvenni akaró tanítók táblázatát (tablou) az illetékes Inspectoratusok útján kell a miniszter ur elé legkésőbb június 20-ig felterjeszteni. A tanfolyam végeztével minden résztvevő leteszi az előírt vizsgálatot.

A tanfolyamok július 10-én kezdődnek és augusztus 31-én végződnek. A résztvevők lakást és ellátást kapnak a fenti tanítóképzők internátusaiban. Az ellátás egyik részét, napi 25 Leit a miniszter, a másik felét a kurzisták fizetik lévén, ez az ő érdekük is. A C. F. R. vonalain kedvezményes lesz utazásuk.

Midőn fenti nagy kedvezményre az összes érdekelt figyelmét felhívjuk, további sürgős és megfelelő intézkedést kérünk.

Atyafiságos szeretettel

Oradea—Nagyvárad, 1926 június 14.

Csernák Béla s. k.,
egyházkerületi főjegyző.

Nagy Vilmos s. k.,
tanügyi előadó.

Ad. 767—1926. sz.

Valamennyi kebelbeli iskolaszéki elnökségnek és középiskolai igazgatóságoknak!

Hivatalunk sajnálattal értesült arról, hogy bár az Egyh. és Isk. Szemle minden egyházunknak és középiskoláinknak jár még sem veszik tudomásul az illetékesek és felelősségre kötelezettek az iskoláink államjogi helyzetében felettébb súlyos jelentőségű és még súlyosabb következményekkel járó rendeleteket és főhatósági intézkedéseket. Ennélfogva elrendeljük, hogy e rendeletek rendszeres beiktatásáról gondoskodjanak, mert az isk.-széki elnökök és az igazgatók személyesen tétetnek felelősekké azért, hogy e rendeleteket minden tantestületi tag tudomásul vegye és ismerje.

Atyafiságos szeretettel

Oradea—Nagyvárad 1926. június 14.

Csernák Béla s. k.
egyházkerületi főjegyző.

Nagy Vilmos s. k.
tanügyi előadó.

Ad. 767—1926. sz.

Valamennyi kebelbeli elsőfoku iskolai hatóság, elemi isk. és középisk. igazgatóság figyelmébe:

A Magánoktatási törvény 67. §. értelmében az anyakönyvek 2 példányban irandók és az osztályozás lezárása után 15 nappal az illetékes inspectorátusok- és revizorátusokhoz (elemi isk. anyakönyvek) felterjesztendők.

Atyafiságos szeretettel

Oradea—Nagyvárad, 1926 június 14.

Csernák Béla s. k.
egyházkerületi főjegyző.

Nagy Vilmos s. k.
tanügyi előadó.

763—1926. szám.

Minden lelkészi hivatalnak.

A vallás és szépművészetiügyi Miniszter ur 69,681—1923. sz. rendelete értelmében évenként előterjesztés teendő a következő évben korpótlék tekintetében előlépő lelkészekről.

Erre való hivatkozással közlöm, hogy a korpótlék nyilvántartás szerint 1927 január 1. napján: Lovász Béla, Gy. Kovács József IV., Streleszki Sándor III-ik, Kádár Miklós, Szaploneczai Bertalan, Mogyorós Sándor, Gacsályi Zsigmond, Szabó András kakszentmárton II-ik, dr Szabolcska László I-ső korpótlékba lépnek elő.

Kérem lelkésztársaimat, hogy ha valaki 1927 január 1-ével korpótlék tekintetében előlépésre jogosítottnak tudja magát s ezen névjegyzekből kimaradt volna, folyó évi augusztus 1-ső napjáig a püspöki hivatalhoz jelenítse be, hogy jogosultsága megállapítván, pótlólag felvehető legyen.

Végül közlöm, hogy 1926 január 1-től 1926 december 31-ig a lelkésztársak melyik korpótlékba vannak felvéve.

Kalás István, Fogarasi Bálint, Csécsi Imre, Boros Gábor, Bagdi János, Bokor Sándor, Havas Gyula, Könyves János, Bodogh János, Thuróczi Gyula, Bodnár Lajos, Simon Imre, Csuka Ferenc, M. Szabó Miklós, Lengyel Pál, Szabó Lajos (Domahida), Jakab József, Bottyán Pál, Laczak Dezső, Varga Béla, Szűcs József, Nagy Dániel, Takács Zsigmond, Ujlaki Miklós, Bugyi János, Szűcs László, Veres Imre, Szondi Géza, Szatmári István, Balogh Ferenc, Rácz Lajos, Rácz Elek, Végh József, Dajka István, Sulyok István, Csernák Béla, Kiss Károly, Konrád Géza, Holkó József, Kiss Sándor (Poklostelki), Böszörményi Lajos, Balogh Gyula, Takács Ferenc, Bokros Benedek, Surányi Lajos, Silye Gábor, Szabó Zoltán, Szabó József (Boroshebes), Barcsa Mihály, Molnár József, Major Gyula, Kassai Béla, Sipos János, Biró Ferenc, Kulcsár Endre, Vass Jenő, Széll György, Papolczy Zoltán, Sáfár Imre, Nagy Lajos, Tóth Gábor, Takács Lajos, David Sándor, Nagy András, id. Kürthy Károly, Nemes Elemér, Molnár Lajos, Öry Tamás, Szabó József (Ar. Medgyes), Magos Ferenc, Szöllőssy Imre, Bodnár Béla, Bogdán Lajos, Selyebi Géza, Sziki Ádám, Szabó Károly, Bede László, Csizsár István, Joó Kálmán, Oláh Sándor, Imre Árpád, Kiss Sándor (Misztótfalu), Szabolcska Mihály, Zöld Mihály, Hamar György, Kolozs Vince, Szarka Károly, Makkai Elek 4 korpótléket élveznek.

Füzessi Géza, Vadai Béla, Bakos József, Kalmár István, Igyártó Sándor, Tamassy Géza, Tarnóczi Lajos, Kovács Gábor, Lovász Albert, Tárczy Géza, Fias Kálmán, Debreczeni László, Papp József, Szakács Dénes, Székely Ernő, Balajti Jenő, Babicsák József, dr Bodnár Gábor, Csokonai József, Ludmann Lajos, Hegedüs Albert, Nyeste István, Hodor István, Gy. Kovács József, Gyökösi József, Viski Ferenc, ifj. Kürthy Károly, Orosz Ernő, Sz. Szabó István, Domján Lajos, Dibáczy József, Debreczeni István, Boros Jenő, Sárközi Lajos, Kató István, Szép Kálmán 3 korpótléket kapnak.

Egri István, Bagoly Bertalan, Gönczi Sándor, Danka József, Ardaí Aladár, Kovács Antal, Kul-

csár Dezső, Balogh Máté, Cs. Nagy Dániel, Kun Zoltán, Szabó Lajos (Piskolt), Fodor József, Nádasz Dániel, Szatmári Károly, Kovács Lajos (Tóti), Baka Béla, Szentimrei Dániel, Juhász András, Siető Pál, Streleszki Sándor, Gyöngyössy Bálint, Kiss Imre, Gyöngyössy Gyula, Fehér Bertalan, Kovács Károly, Váradi Attila 2 korpótléket élveznek.

Szabó István (Dobra), Gargya Géza, Orosz Lajos, Szűcs Antal, Veres László, Kádár Miklós, Posta István, Szaploneczai Bertalan, Mogyorós Sándor, Gacsályi Zsigmond, Kürthi Dezső, Barkász Imre, Keresztes József, Csütri Miklós, Szabó Endre (Kakszentmárton), Bodor Jenő s.-l., Szendrei Dénes s.-l. 1 korpótléket élveznek.

Spáczai Árpád s.-l., Kovács Lajos (Körtvélyes), Nagy Zoltán, Szabó Lajos s.-l., Szabó András s.-l., Dohy Árpád, Kiss Géza s.-l., Varró Mózes s.-l., Bartus Jenő s.-l., dr Szabolcska László, Juhász Péter s.-l., Gulya Géza s.-l. korpótléket nem élveznek.

Atyafiságos szeretettel

Oradea Nagyvárad, 1926 június 9.

Konrád Géza,
ker. pénztárnok.

Pályázat

a nagybányai református egyházmegyébe kebelezett Seini-i (Szinérváralja) egyház lelkészi állására.

Fizetés: 1. Lakás és kert használata természetben 2. A heti vásárvám felének jövedelme címén 2500 Lei. 3. Készpénz az egyház pénztárából évnegyedenként fizetve: 6000 Lei.

4. Az egyház erdejéből az üzemterv szerinti 0385 kat. hold évi vágás $\frac{2}{3}$ -ad része átadva az erdőn; vágatás, lehozatal a lelkész terhe; ebből az egyház évi — mintegy 8—10 drb fa — szükséglete is fedeztetik, érték: 6000 Lei.

5. A papi telekből elszakított kettő telekbére 24 L.

6. 13 kat. hold föld természetbeni hasznélvezete, értékelve: 7000 Lei.

7. A szinérváraljai 1208. sz. betétben 1 kat. hold 1136 □-ól föld hasznélvezete, értékelve: 2000 Lei.

8. Temető használata: 600 Lei.

9. Remetemezőről önkéntes buzaadomány 256 hl. buza, de amiért az egyház nem szavatol.

10. Palást díj kerületi határozat szerint, értéke: 1000 Lei.

11. Az állami elemi iskolai vallásitanításért az egyház pénztárából: 2000 Lei.

Jegyzet: A lelkész lak meszeltetése, az egyházlátogatók ellátási költsége, az ingatlanok minden adója az egyház terhe. Az apahegyi leányegyház gondozása, kölcsönösen megállapítandó díjért, a lelkész kötelessége lesz.

Pályázati határidő: a hivatalos lapban való megjelenéstől számított 3 hét. A pályázók kérvényeiket okmányokkal szerelten: Széll György espereshez, Oraşul nou—Avasujváros, Szatmármegye, küldendők.

Az állást 6000 Lei gyümölcsfaváltság terheli s eshetőleg 4000 Lei szőlőváltság.

Az állás november 1-én foglalandó el.

Oradea—Nagyvárad, 1926 június.

Csernák Béla,

egyházi író.

974—1926

Pályázat

a nagybányai egyházmegyébe kebeleztetett s eltávozás folytán megüresedett józsefházai (Jojib) református lelkészi állásra.

Javadalom: 1. Lakás: 3 szoba, konyha, kamara, pince és melléképületek. 2. 1084 Lei erdő-tőke 8 %-os kamata 3. Bor- és faváltság: 109 Lei 50 bani. (Megjegyzés: a lelkész által vásárolt tűzifát hivek az aranyosmeggyesi vagy a sárközi állomástól beszállítják. 4. 16 drb. marha és 8 drb. sertés legeltetési joga a közös legelőn. 5. 1890 liter buza 6. 510 liter tengeri. 7. 2 1/2 hold szántás-vetés. 8. 27 szekeres napszám. 9. 10 kézi. kaszás napszám. 10. 24 1/2 köblös szántóföld és 8 köblös kaszáló (1200 □-ölével). 11. Stóla, egyházkerületi szabály szerint. 12. Az ingatlanok adóját az egyház fizeti. 13. Államsegély.

Jegyzet: Az 5. 6. 7. 8 és 9-ik pont alatti termények és szolgáltatások minden egyes évben a megelőző öt esztendei helyi hivatalos átlagár szerint, pénzül megváltva 1927 december 31-i lejáratával, mely időtől kezdve e javadalmakat az egyház önszegélyző takarékmagtára mindenkor fedezni fogja.

Kötelesség: Az egyházi törvények és rendeletekben megszabott kötelességek.

Pályázati kérvények e hirdetés megjelenésétől számított három hét alatt nt. Széll György esperes urhoz küldendők Avasujvárosra (Oraşul Nou, jud. Salmar).

Kelt Oradea—Nagyvárad, 1926.

Csernák Béla,
egyházkerületi főjegyző.

Pályázat.

A pelbárhidai ref. egyház pályázatot hirdet kántortanítói állásra, melynek javadalma: 1. Minden házaspártól 16 liter kétszeresbuza, 16 liter zab és 50 bani párbér (párok száma most 70). 2. Iskolafenntartási járulékból minden iskolabajáró gyermek után [iskolakötelesek száma 28—35 közt] 32 liter kétszeresbuza, 8 liter zab, 1 drb. csirke és 1—1 Leu. 3. Fa-, szén- és szántásváltás címén 37 Lei. 4. 26 kh. 990 □-öl régi tanítói föld, 5 kh. agráros kiegészítés, 6 kh. agráros kántori föld és 8 drb. nagy jószágra való legeltetési jog. 5. Évenként 4 izben örletés. 6. Stóla az egyházkerületi megállapítás szerint. A földek mindennemű adóját, vízszabályozási járulékát s az agrárreform rendjén adott 11 kh. állami haszonbérét a javadalmas tanító fizeti.

Kötelesség: a tanköteles növendékek tanterv szerinti tanítása, kántori teendők végzése, egyházi jegyzőség, kanonikus órákon és lelkész akadályoztatása esetén szószéki szolgálat. — Kellően felszerelt pályázati kérvények f. évi július 15-ig a ref. lelkészi hivatalhoz küldendők (Parhida, p. Niuved, jud. Bihor). Pályázhatnak a kántori teendőket végezni képes tanítónők is.

BERGER és SPINDLER

nagyszebeni harangöntők ajánlják
háboru előtti művészi kivitelben és minőségben készült
templomi

harangjaikat

Szállítási idő a megrendeléstől 30 napon belül. Az árak a legolcsóbb napi ár. Jótállási idő: 15 év. Szavatolnak a hangok tisztaságáért és összhangjáért. Hajlandók kedvező fizetési feltételeket adni.

ÜRÖGDI SÁNDOR

SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLO

ORADEA

NAGYVÁRAD

Strada Simeon Stefan — Bethlen-utca 44. szám.

Elvállal: a legkényesebb igényt is kielégítő szobafestő és mázólo munkákat a legjobb kivitelben, jutányos áron!

15—6

Harangokat,

vas harangszerelőanyagokat ajánl 26
és vas harangállványokat

Hőnig Frigyes harang-öntődéje

ARAD, Strada Barilla No. 10-21. Alapítva 1840.

Az aranyéremmel
kitüntetett

"VICTORIA"

Kertgazdasági és Magtermelő R. T.

Magkereskedés

faiskola és szőlőoltványtelep

ORADEA—NAGYVÁRAD

60 oldalas nagy képes árjegyzéke sok hasznos tudnivalóval megjelent. Kérje ingyen bérmentve megküldését, 10—10

BISZÁK JÓZSEF

harang- és ércöntődéje Ghioroc-on
(Győrök, Hrad-megye)

harangot,

a legjutányosabb árak mellett készít a legfinomabb anyagból bármely hangú és nagyságú a legdiszesebb kivitelben, kívánatra feliratokkal, képekkel díszítve, ingó rendszerű vas felső koronával, vagy bármely más kívánt rendszerű állvánnyal. Gyártmányai kiválóságát több elismerő levél igazolja. Érdeklődőknek részletes leírással és árajánlattal készséggel szolgál. [Megrendelésnél kérem ezen lapra hivatkozni.] 26

Béres Károly könyvnyomdája, Oradea—Nagyvárad.